

האחדות - תנאי לקבלת התורה: "כאיש אחד בלב אחד"

א. אחדות ישראל במתן תורה

- * עמ"י עומד לקבל את התורה, לצורך כך נדרשו הכנות נפשיות ורוחניות, אך רק תחום אחד זכה לפירוט בתורה. מהו?
_____ : עיינו בשמות י"ט ב', צטטו את הפסוק:
העתיקו את דברי רש"י על המילה "יחן" _____
* אכן, זכו עמ"י להגיע לאחדות מוחלטת בשעה זו, השלימו עפ"י לשון התפילה: "מי כעמך ישראל _____"
_____ : עיינו במקורות הבאים:
1. שמות י"ט, ח': "ויענו כל העם _____"
א. אומר על כך "אור החיים": והנה הראו בזה בני ישראל עוצם אחדותם והשוואת רצונם באלוקינו, כי ששים ריבוא אמרו בהשוואת דיבור אחד, כאמרו "יחדיו", ולא נתאחד אחד מהם ולא קדם אחד לחבירו ולא שינה אחד מהם להשיב בנוסח אחר..."
ב. המכילתא (יתרו פרשה ב', ח'): "ויענו כל העם יחדיו" - לא ענו בחנופה ולא קיבלו זה מזה אלא הושוו כולם לב אחד, ואמרו: "כל אשר דיבר ה' נעשה"
2. השלימו את דברי הפיוט: "ובאו כולם _____, נעשה ונשמע אמרו כאחד"

ב. האחדות וההרמוניה, בשעתם היפה של ישראל

שעת חניה מלוכדת זו של עמ"י למרגלות הר האלוקים היתה שעתם היפה ביותר של ישראל. שעה זו ראוייה להחרט בדברי ימי האומה כשעת שיא של ליכוד לבבות ואחוות אחים אמיתית. על חניה זו משבחים אנו את הקב"ה בהגדה של פסח: "אילו קרבנו לפני הר סיני, _____ -דיינו!"

מתעוררת שאלה:

והלא כל עיקר יציאת מצרים לא נועדה אלא לצורך המטרה שהוגדרה מראש (העתיקו: שמות ג', י"ב) _____
_____ , מתן תורה, אם כך - כיצד אפשר להתבטא שדי היה לנו בהתקרבות אל הר סיני, גם אם לא היינו מקבלים שם את התורה? מה ערך יש להר סיני ללא התורה שניתנה עליו?

והתשובה:

מטרת היציאה ממצרים היתה לצורך קבלת התורה בסיני, אך גם המצב המופלא שבו היו ישראל במתן תורה - "כאיש אחד בלב אחד" - אף הוא דרגה גבוהה כל כך, שגם עליו כשלעצמו ראוי להלל את הקב"ה ולומר "דיינו".
רגשות האחוה שגאו בהם בעת ההיא השתלבו היטב בתמונת המצב האידיאלית של שעת מתן תורה, גם בני"ג הגיעו אז אל פסגת שלימותם, אפילו מבחינה רוחנית צטטו עפ"י רש"י, שמות כ', ט"ו: _____
כל העולם כולו התמלא אז בריחות משכרים של בשמים (שבת פ"ח, ב), אין כל פלא שבתמונה זו משתלבת היטב אחדותם של ישראל, כאשר הוסרו כל המחיצות שבין איש לרעהו.
האם השלום היה רק תוספת מעלה שניתן להסתדר גם בלעדיה?? (כשם שניתן היה להסתדר ללא ריחות הבשמים וללא העשבים שצמחו על ההר?)

ג. האחדות - תנאי חיוני לקבלת התורה

קראו את המקורות הבאים וכתבו את המסקנה העולה מהם

1. אמר הקב"ה: הוֹאִיל וּשְׂנֵאוֹ יִשְׂרָאֵל אֶת הַמַּחְלֻקֹת וְאָהְבוּ אֶת הַשְּׁלוֹם וְנַעֲשׂוּ חֲנִיָּה אַחַת, הֲרִי הַשְּׁעָה שֶׁאַתֵּן לָהֶם אֶת תּוֹרָתִי. (דרך ארץ זוטא, פרק השלום)

2. כתיב: "הקהל לי את העם", כי עיקר ההכנה לקבלת התורה הוא האחדות בבני... וכן כתוב: "מורשה קהילת יעקב", (שפת אמת לשבועות, דף כ')

המסקנה:

ומדוע? נראה כי האחדות - היא יסוד כל התורה.

* עיינו במקורות הבאים והשלימו כנדרש:

1. "אם אין דרך ארץ אין תורה" (אבות ג', י"ז) מפרש רבינו יונה: רצונו לומר שצריך תחילה לתקן את עצמו במידות, ובזה תשכון התורה עליו, שאינה שוכנת לעולם בגוף שאינו בעל מידות טובות.

תיקון המידות - ההקדמה לתורה. אילו מידות גורמות לאחדות? _____
2. פרק ו' באבות נקרא: "קנין תורה", בין 48 המעלות שהתורה נקנית בהן, מעלות רבות הקשורות לשיפור מידותיו של האדם, כי רק כך יכול אדם להתעלות כדי לזכות לחלקו בתורה. צטטו אחדות מהן: _____

3. הגמרא מספרת לנו על הלל הזקן שבא אליו אדם וביקש להתגייר בעמידה על רגל אחת. הורה לו הלל: _____
המבקש לקבל על עצמו עול תורה, ניצב מול מידת האנוכיות האומרת לו לעשות רק מה שמשתלם לו ומביא לו תועלת. לכן כפירה באמונה אינה מסיבות פילוסופיות, אלא מנגיעות אישיות אנוכיות. הבסיס של התורה, הרגל האחת שעליה אפשר לעמוד - אחדות!

4. אומות העולם נשאלו אם ברצונם לקבל את התורה, תשובת בני עשו: _____
תשובת בני ישמעאל: _____

הם מסרבים להתעלם ממריבותיהם ושנאותיהם - לאחדות, ומאינטרסים אישיים - לקבלה מושלמת של התורה.

ד. כמה גדולים מעשי חייא

הגמרא במסכת בבא מציעא (פ"ה:) מספרת על התנא ר' חייא, שפעל רבות כדי שלא תשתכח תורה מישראל: היה זורע פשתן, ממנו היה קולע חוטים ואורג רשתות שבהן היה צד צבאים. את הצבאים היה שוחט כהלכה, את בשרם חילק ליתומים ואת עורותיהם עיבד לקלף שעל גביו כתב את חמישה חומשי התורה, ובהם היה מלמד את ילדי ישראל תורה. הסיפור מלמדנו, מה רבה הטירחת שרבי חייא הסכים להשקיע, כדי שבסיס הלימוד יהיה _____, אך, פרט אחד נשאר תמוה: מדוע האכיל את הבשר ליתומים? לפי. ההלכה, אין חיוב לשחוט כהלכה את הבהמות, כדי שהעורות יהיו כשרים לכתובת ספר תורה. רבי חייא בפרט זה עשה מצוה - _____ - אך מדוע מסופר הדבר בתוך תאור המאמצים שלא תשתכח תורה מישראל?

לאור כל האמור לעיל, נבין מעשה זה: רבי חייא ידע שבשביל ליסד תורה יש להקדיש מאמצים לא רק בכתיבת החומשים בתכלית הקדושה, אלא גם לעשות מעשי הטבה וחסד, שאף הם מרכיבי עיקרי בבנין התורה. חלוקת הבשר ליתומים לא היתה פרט צדדי במעשיו של רבי חייא, אלא צעד מרכזי שהשתלב במאמציו לבל תשתכח תורה מישראל

ה. סיכום

"קודשא בריך הוא, אורייתא וישראל - חד הוא" (זוה"ק ג', ע"ג, א')

כשם שהקב"ה הוא אחד ואין יחיד כייחודו, ואף התורה היא שלימות אחת גדולה שאינה ניתנת להפרדה, כך גם ישראל המקושרים לתורה צריכים להיות באחדות מוחלטת. רק כשהם כאחד, יתכן שיווצר אותו קשר של מעלה המחבר ביניהם. אם חפצים אנו להלך בעקבות אבותינו ולהתלכד כמותם "כאיש אחד בלב אחד", נוכל לזכות שגם עלינו תיגלה ותיראה מלכותו יתברך בזמן קרוב.